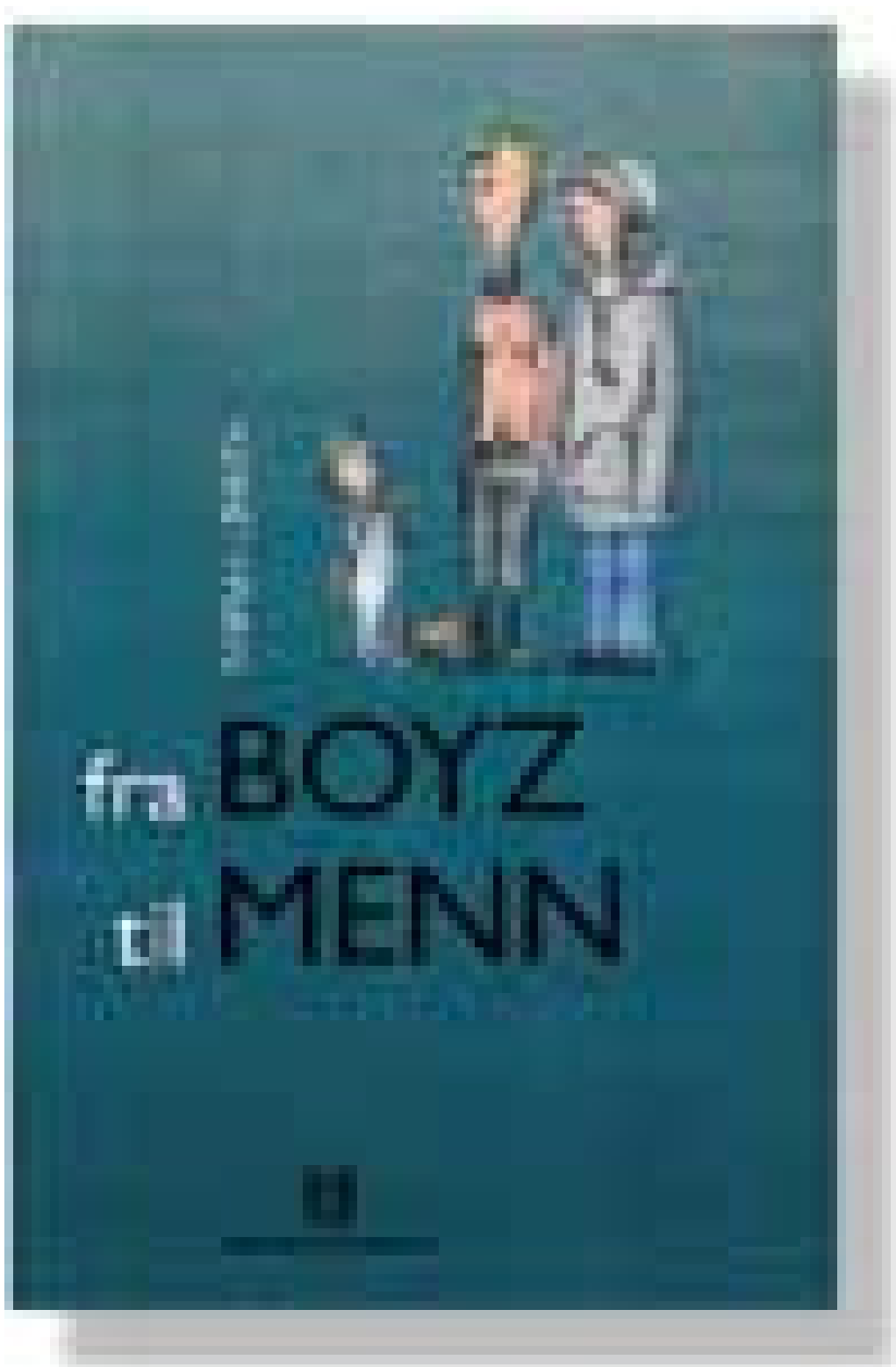

Artig, men ujevnt om gutters pubertet

BØKER AV, OM OG FOR LEGER

Ifølge forfatteren er denne boken skrevet for foreldre for å gi dem økt kunnskap og dermed gjøre dem til bedre foreldre for sine sønner. Den er en popularisert opplysningsbok og innføring i et tema som hittil har savnet en samlet fremstilling på norsk, nemlig gutters anatomiske, endokrinologiske, seksuelle og psykologiske utvikling i puberteten.

Boken er i et lettest paperbackformat med leservennlig layout. Forfatterens egne morsomme tegninger liver opp boken. I tillegg har den et passe antall illustrasjoner som utfyller teksten. Språket flyter lett og er muntlig preget, men skjemmes av enkelte trykkfeil, grammatiske feil og hyppig bruk av akronymer

som aldri skrives helt ut. Den altfor hyppige bruken av utropstegn og begrepene «junior» og «ynglingen» gir teksten tidvis et infantilt preg. Boken har ingen litteraturreferanser, noe som begrenser bokens verdi som oppslagsbok for leger.

De ni kapitlene tar blant annet for seg endokrinologiske forandringer, vekstkurver, normal penisstørrelse, for tidlig og forsinket pubertet, testiklenes fysiologi og patologi, stemmeskiftet, skjeggvekst og akne, pubertal gynekomasti, testosteron og aggresjon, normal og patologisk vekst, pubertetsopprør, maskulin identitet og seksualitet. Forfatteren innleder med en kort antropologisk innføring i *rites de passage*, overgangsritualer for gutter i forbindelse med puberteten. Disse pubertetsritualene blir fremstilt i et noe romantiserende lys, men settes i et tankevekkende perspektiv når han trekker inn vår sekulariserte og urbaniserte samtid.

Bokens styrke er dens pedagogiske innføring i gutters fysiologiske og anatomiske endringer med den beroligende vektleggingen av de store normalvariasjonene, enten det nå gjelder tidspunktet for starten av kjønnsmodningen, penisstørrelse eller det faktum at slett ikke alle gutter merker noe til stemmeskiftet. Leserne blir tryggere på når de bør ta gutten med til undersøkelse for testikkelkreft, hypospadi, veksthormonforstyrrelse eller annen patologi.

Boken er svakere når det gjelder pubertetens psykososiale sider og utfordringer. Dette henger sammen med en tendens til en idylliserende A4-formet fremstilling av kjernefamilien og mannsrollen som er mer preget av 1950-tallet enn av virkeligheten i 2002. Direkte feilaktig og tøvete er forfatterens forklaring av psykiske plager og homoseksualitet hos gutter og menn som resultat av skuffelser i rolleidentifiseringen med far. Fremstillingen av homoseksualitet er håpløst avleggs og bidrar ikke til økt aksept og forståelse for homofile sønner. Dette skjemmer en ellers informativ bok og bør revideres i neste utgave. Boken egner seg for foreldre og andre som vil vite mer om hva som skjer med kroppen i løpet av gutters pubertet, men den bør absolutt ikke være eneste informasjonskilde om gutters psykoseksuelle utvikling.

Morten S.Selle

Psykiatrisk avdeling, Vinderen

Diakonhjemmets sykehus

Publisert: 10. desember 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. februar 2026.